

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราช
ภัฏหมู่บ้านจอมบึง ด้วย CIPPIBEM MODEL

The Evaluation of Doctoral of Philosophy Curriculum in Educational
Administration Program of Muban
Chom Bueng Rajabhat University by CIPPIBEM Model

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ*, ถาวร เสี่ยงเอียด**, จรินทร์ งามแมน***, อลงกต คชสาร****

Piyanart Boonmepipit*, Thaworn Seng Eied**, Jarin Ngamman***, Arongkot Kosshasarn****

Received: November 19, 2022 Revised: August 15, 2023 Accepted: November 9, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของหลักสูตร 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร 3) ประเมินกระบวนการของหลักสูตร 4) ประเมินผลผลิตของหลักสูตร 5) ประเมินผลกระทบของหลักสูตร 6) ประเมินประโยชน์ของหลักสูตร 7) ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร 8) ประเมินความทันสมัยของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูล เป็นอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 27 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย ตรวจสอบ ยืนยัน ผลการดำเนินการจำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีความตรงรายข้อระหว่าง .80-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .784 สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงจากค่ามากไปหาน้อย คือ ด้านผลผลิต ด้านประสิทธิภาพ และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงจากค่ามากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์ ด้านผลกระทบ ด้านบริบทหลักสูตร ด้านกระบวนการ ด้านความทันสมัย และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ

ผลการตรวจสอบยืนยัน การดำเนินงานหลักสูตรในภาพรวม พบว่าผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินภาพรวม ด้านความถูกต้อง ร้อยละ 65.80 ด้านความเหมาะสม ร้อยละ 59.60 ด้านความเป็นไปได้ ร้อยละ 52.80 และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 55.00

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, CIPPIBEM Model

Abstract

The purposes of this research were to study. 1) Evaluation the context of the curriculum 2) Evaluation the input of the curriculum 3) Evaluation the process of the curriculum 4) Evaluation the product of the curriculum 5) Evaluation the impact of the curriculum 6) Evaluation the benefit of the curriculum 7) Evaluation the efficiency of the curriculum 8) Evaluation the modern of the of doctoral of philosophy curriculum in educational administration program by CIPPIBEM model of Faculty of Education in Muban

Chom Bueng Rajabhat University. The 27 respondents were teachers, students, graduates, experts and the people involved in this curriculum. And 5 experts verified evaluation results by focus group. The research instrument was a questionnaire. It has validity between 0.80-1.0 and reliability has .784. The statistics used for analysis were percentage, mean, standard deviation.

The research findings were as follows:

1. The Evaluation of Doctoral of Philosophy Curriculum in Educational Administration Program of Faculty of Education in Muban Chom Bueng Rajabhat University were overall at a high level. The classification were finding that: There were at a highest level in two aspects and sort from highest to lowest value were product and efficiency and 6 aspects at the high level, respectively were sorted from highest to lowest, Benefit Evaluation, Impact, Context, Process, Modern and Input evaluation.

2. The verification and confirmation research findings by 5 experts. The overall, there were find that correct = 65.80 % , Suitability = 59.60% , Possibility= 52.80, Utilization=55%

Keyword: The Evaluation of Doctoral of Philosophy Curriculum, CIPPIBEM Model

บทนำ

หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการที่จะให้ความรู้ การเสริมสร้างเจตคติ ตลอดจนทั้งการฝึกฝนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้าน การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแท่นพิมพ์ ที่พิมพ์คุณลักษณะให้กับผู้เรียน และบัณฑิต ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดว่าหลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลาย ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสุข ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม หมวด 7 มาตรา 56 กำหนดว่า การผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษา ซึ่งภาวิช ทองโรจน์ (2564: 1) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับ อุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา ตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา หลักสูตรที่เป็นสิ่งสะท้อนความเชี่ยวชาญหรือ เข้มแข็งของสถาบันนั้น การบริหารทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอน ภายใต้อำนาจของมหาวิทยาลัยในการดำเนินการ และความมีเสรีภาพทางวิชาการ ครอบคลุมพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุน 9 ประการ ได้แก่ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และ

แผนการดำเนินการ 2) การผลิตบัณฑิต 3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม 7) การบริหารและการจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ และ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักสูตร ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ฉบับนี้เป็นหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563 ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และเป็นหลักสูตรที่ไม่ประสงค์ขอรับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา เป็นหลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิต ระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชุมชน สังคม และระดับชาติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของหลักสูตรหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อประเมินกระบวนการของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
4. เพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
5. เพื่อประเมินผลกระทบของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
6. เพื่อประเมินประโยชน์ของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
7. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
8. เพื่อประเมินความทันสมัยของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

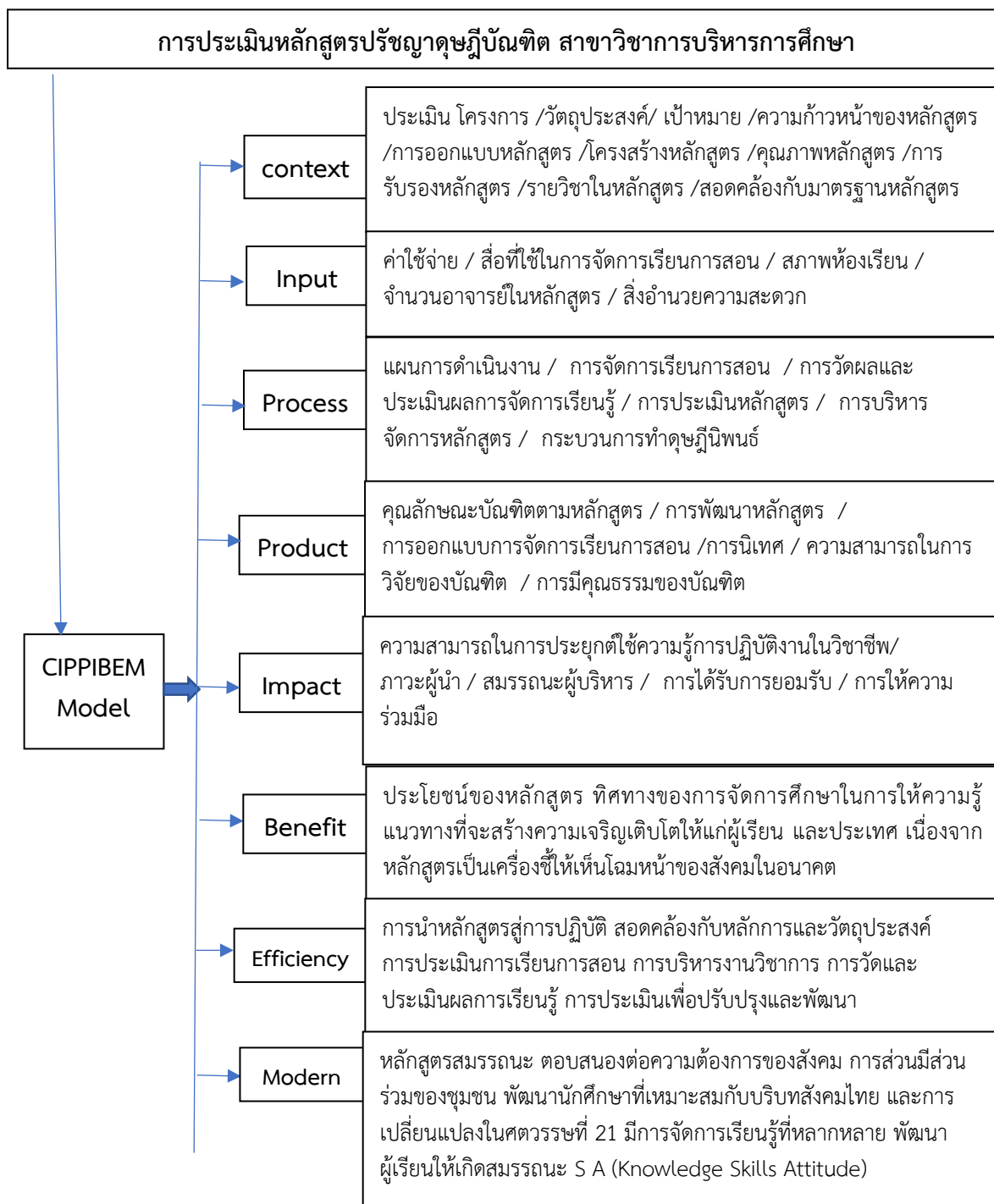
ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน จำนวน 7 คน นักศึกษา จำนวน 21 คน บัณฑิต จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 3 คน ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นอาจารย์ จำนวน 1 คน นักศึกษา จำนวน 10 คน บัณฑิต จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 1 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) กำหนดคุณสมบัติ จำนวน 12 คน

กลุ่มผู้ประเมินเพื่อตรวจสอบและยืนยัน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 คน

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert' scale) มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Five Rating Scales) ที่ถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่มีเนื้อหาในการประเมิน CIPPIBEM Model รวมจำนวน 78 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นพื้นที่สำหรับบันทึกข้อความเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Structure Validity) และเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.80

2. นำแบบสอบถามทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, 202-204) โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า alpha .784

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากรทั้งหมดทาง อีเมล และตอบกลับมาทางอีเมล เช่นกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบ ตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best)
3. วิเคราะห์ข้อความปลายเปิด (Open-end Questions) ส่วนเปิดพื้นที่สำหรับวิพากษ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ รายละเอียดการประเมิน 9 ด้าน ดังตารางที่ 1

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การดำเนินงานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

n=27

ข้อมูล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบริบทหลักสูตร (Context Evaluation = C)	4.02	0.54	มาก	5
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation = I)	3.89	0.44	มาก	8
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation = P)	3.95	0.99	มาก	6
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation = P)	4.60	0.39	มากที่สุด	1
5. ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation = I)	4.41	0.59	มาก	4
6. ด้านประโยชน์ (Benefit Evaluation = B)	4.46	0.42	มาก	3
7. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation = E)	4.53	0.49	มากที่สุด	2
8. ด้านความทันสมัย (Modern Evaluation = M)	3.92	0.79	มาก	7
รวมทุกด้าน	4.22	0.30	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงจากค่ามากไปหาน้อย คือ ด้านผลผลิต (Product Evaluation = P, $\bar{X}=4.60$, S.D.=0.39) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation = E, $\bar{X}=4.53$, S.D.=0.49) และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงจากค่ามากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์ (Benefit Evaluation = B, $\bar{X}=4.46$, S.D.=0.42) ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation = I, $\bar{X}=4.41$, S.D.=0.59) ด้านบริบทหลักสูตร (Context Evaluation = C, $\bar{X}=4.02$, S.D.=0.54) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation = P, $\bar{X}=3.95$, S.D.=0.99) ด้านความทันสมัย (Modern Evaluation = M, $\bar{X}=3.92$, S.D.=0.79) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation = I, $\bar{X}=3.89$, S.D.=0.44) ตามลำดับ

ผลการประเมิน ตรวจสอบและยืนยัน

ผลการประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ การนำไปใช้ประโยชน์ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังตารางที่ 2

ข้อมูลการประเมิน	มีความถูกต้อง (5)		มีความเหมาะสม (5)		มีความเป็นไปได้ (5)		การนำไปใช้ประโยชน์ (5)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านบริบทหลักสูตร	3.60	1.19	3.43	1.30	3.42	1.24	3.69	1.25
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	2.60	0.55	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00
3. ด้านกระบวนการ	2.70	0.48	2.10	0.32	2.10	0.33	2.10	0.31
4. ด้านผลผลิต	3.00	0.00	2.80	0.45	2.00	0.00	2.00	0.00
5. ด้านผลกระทบ	3.10	0.32	2.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00
6. ด้านประโยชน์	3.80	0.45	3.60	0.89	2.00	0.00	2.00	0.00
7. ด้านประสิทธิภาพ	3.00	0.00	3.00	0.00	2.00	0.00	2.00	0.00
8. ด้านความทันสมัย	3.00	0.67	3.00	0.67	2.00	0.00	2.00	0.00
รวม	3.10	0.41	2.74	0.64	2.19	0.50	2.22	0.59
คิดเป็นร้อยละ	65.80		59.60		52.80		55.00	

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบยืนยัน การดำเนินงานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวม พบว่าผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ให้คะแนน 5 คะแนน โดยผลการประเมินแสดงเป็นภาพรวม พบว่า ด้านความถูกต้อง ($\bar{X}=3.10$, S.D.=0.41) คิดเป็นร้อยละ 65.80 ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}=2.74$, S.D.=0.64) คิดเป็นร้อยละ 59.60 ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}=2.19$, S.D.=0.50) คิดเป็นร้อยละ 52.80 และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=2.22$, S.D.=0.59) คิดเป็นร้อยละ 55.00

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความเห็น และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่าง จากแบบสอบถามโดยกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม และจากแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีดังนี้

1. ควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้อาจารย์ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียน โดยเฉพาะทักษะด้านวิจัย สถิติ และภาษาอังกฤษ
2. ควรมีกิจกรรมส่งเสริมการเขียนบทความภาษาอังกฤษ เพิ่มเติม
3. อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 4 คน เข้ามาร่วมกิจกรรมของหลักสูตร จำนวน 3 คน ทำให้อาจารย์ไม่เพียงพอที่จะดูแลดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ อาจเป็นปัจจัยสำคัญให้หลักสูตรเกิดปัญหาได้ในอนาคต

4. หลักสูตร เป็นหลักสูตรสหวิทยาการ กับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ที่ใช้ศักยภาพของอาจารย์ร่วมกัน ทำให้มีความเสี่ยงในการที่นักศึกษาจะไม่สามารถจบ การศึกษาได้ตามเกณฑ์เวลา มากขึ้นได้

5. ควรแยกจำนวนอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ออกจากหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะทำให้ผู้รับผิดชอบมีงานมากจนเกินไป จนไม่ สามารถดูแลนักศึกษาได้อย่างเพียงพอ ส่งผลเสียต่อนักศึกษาได้

6. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนประจำสาขาให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร และให้ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

7. สำหรับการสอนและการดูแลการทำวิทยานิพนธ์ เนื่องจากมีนักศึกษาจำนวนมากทั้งในระดับ ปริญญาเอก และปริญญาโท ทำให้อาจารย์ผู้สอนต้องแบ่งเวลาไปดูแลนักศึกษาปริญญาโท

8. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรมีเวลาในการช่วยดูแลนักศึกษาให้มากขึ้น และการเสนอ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ควรเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นแนวทางการปรับปรุงที่ชัดเจน ไม่ใช่ ให้ไปสืบค้นจากสารสนเทศเอาเอง

9. ควรมีการส่งเสริม ด้านการสอบ หรืออบรมภาษาอังกฤษให้นักศึกษา ตามเกณฑ์ที่ใช้ ประกอบการจบการศึกษาของนักศึกษา เนื่องจากการดำเนินงานของหลักสูตรที่ผ่านมา ไม่ชัดเจน ขาด ความเป็นรูปธรรม ซึ่งแนวทางปฏิบัติของสาขา และบัณฑิตศึกษาไม่สอดคล้องกัน ทำให้นักศึกษา เสียเวลา เสียโอกาส

10. กรณีผู้ประสงค์เข้าเรียนในหลักสูตรนี้ ที่จบการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่น ควรระบุชัดเจนว่าคนไม่จบสาขาบริหารการศึกษา ต้องเรียนเพิ่ม หรือมีกิจกรรมเพิ่มเพื่อให้เป็นไปตาม หลักสูตร แต่การดำเนินการของสาขา แจ้งตอนนี้นักศึกษาผ่านการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์แล้ว เพิ่งให้ นักศึกษาเรียนเพิ่มแบบเร่งรัด 1 เดือน ต้องเสียเวลา เสียเงิน เสียโอกาส และได้รับความรู้แบบเร่งรัด ไม่ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ตามประกาศของ อว. ควรวางแผนให้รัดกุม ไม่ให้เกิดกรณีนี้

11. ในส่วนผู้ประสงค์เข้าเรียนในหลักสูตรนี้ ทั้งที่ทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ (IS) สาขาควรระบุให้ชัดเจนว่า คนทำ IS ต้องเรียนเพิ่มเติม หรือมีกิจกรรมเพิ่ม แต่การดำเนินการของสาขา กรณีที่นักศึกษาทำ IS ผ่านการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ และขอทำเรื่องขอจบการศึกษา พบว่าสาขาเพิ่งแจ้ง ให้นักศึกษาเรียนเพิ่ม กรณี IS ทำให้นักศึกษาต้องเสียเวลา เสียเงิน เสียโอกาส และยังไม่สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร จึงควรให้ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร วางแผนให้รัดกุม ไม่ให้เกิดกรณีแบบ นี้

12. อาจารย์ผู้สอนบางคน สอนไม่ตรงรายวิชา สอนตามความสนใจ นำการวิจัยสอนในทุกรายวิชา ที่รับผิดชอบ ทุกภาคเรียน โดยให้ Template และมุ่งให้แก่ Template ตามหัวข้อที่อาจารย์ประสงค์ ดังนั้นหัวข้อจะอยู่ในความต้องการอาจารย์มากกว่าความต้องการของนักศึกษา ตาม Template ที่ให้ เท่านั้นนักศึกษาจึงขาดองค์ความรู้ในรายวิชานั้น ๆ

13. คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ / วิทยานิพนธ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับความเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจ Format และผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่สนับสนุนให้ทำตามคู่มือของบัณฑิตวิทยาลัยในบางเรื่อง บัณฑิตวิทยาลัยควรปรับปรุงคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ ให้สอดคล้องกับ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือ ประสานให้ผู้เชี่ยวชาญ เห็นตามคู่มือของบัณฑิตวิทยาลัย จะเป็นผลดีต่อนักศึกษา

14. การอ้างอิง ในการค้นคว้าเพื่อนำมา สนับสนุนงานวิจัย อาจารย์แต่ละคนมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน อาจารย์บางท่านยึดคู่มือวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย บางท่านเอาตามสถาบันที่ท่านจบการศึกษามา และคู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยก็ไม่ชัดเจน ข้อเสนอจึงไม่เป็นเอกภาพ ทำให้นักศึกษา เกิดความเครียดที่จะทำงานวิจัย ส่งผลให้งานวิจัยล่าช้า และนักศึกษาบางคนทิ้งงานวิจัยไปเลย

15. การเชิญคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ตอนสอบปากเปล่า (สอบป้องกันวิทยานิพนธ์) ระหว่างการสอบโครงร่าง และการสอบปากเปล่า ควรใช้คณะกรรมการชุดเดิม เนื่องจากความเห็นของคณะกรรมการคนใหม่ตอนสอบปากเปล่า ไม่เห็นพ้องกับกรรมการคนเดิม ตอนสอบโครงร่าง และคณะกรรมการที่เป็นอาจารย์ภายในสาขา ก็ไม่สามารถปกป้อง ช่วยเหลือ ในการชี้แจงเพื่อให้คณะกรรมการคนใหม่เข้าใจหรือเห็นพ้องได้ ทำให้นักศึกษาซึ่งไม่กล้าคัดค้าน ต้องปรับแก้ ในส่วนที่อยู่ในบทที่ 1-3 ซึ่งเป็นสิ่งไม่น่าเกิดขึ้น

16. การสอบวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย มีขั้นตอน คือ 1) การส่งเอกสารเชิงหลักการ 2) สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ และ 3) สอบปากเปล่า (สอบป้องกันวิทยานิพนธ์) การแก้ไขแบบรีอระบบ เช่น เปลี่ยนชื่อเรื่อง เปลี่ยนวัตถุประสงค์ เปลี่ยนกรอบแนวคิดในการวิจัย และอื่น ๆ ที่เป็นส่วนหลัก ๆ ของเล่ม ควรให้แก้ในช่วงการเสนอเอกสารเชิงหลักการ หรือสอบโครงการร่างๆ เท่านั้น ไม่รีอระบบในเวลาสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ทำให้นักศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่บทที่ 1 ใหม่ ทำให้เสียเวลาเสียใจ เสียโอกาสในการจบการศึกษา และไม่ภาคภูมิใจในสาขาวิชา และมหาวิทยาลัย

17. การแก้ไขชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยเฉพาะเกิดในสาขาวิชาการ เป็นสิ่งที่ไม่น่าเกิดขึ้น นั้นแสดงว่า กระบวนการของมหาวิทยาลัย ทั้งการเสนอเอกสารเชิงหลักการ การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ เชื่อถือไม่ได้ คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยผู้พิจารณาเอกสารเชิงหลักการ เชื่อถือไม่ได้ ควรให้คณะกรรมการในสาขาวิชาการ เป็นคณะกรรมการผู้พิจารณาเอกสารเชิงหลักการแทน หรือต้องส่งเอกสารเชิงหลักการให้คณะกรรมการสาขาวิชาการพิจารณาด้วย นักศึกษาจะปฏิบัติได้ถูกต้องมากขึ้น และมีความรู้สึกดีต่อมหาวิทยาลัย มากขึ้น

18. อาจารย์ทุกท่านควรให้ความสนใจ เอาใจใส่นักศึกษา ให้สามารถจบการศึกษาได้ตามเกณฑ์ เนื่องจากอาจารย์บางท่าน ไม่ดูงานให้นักศึกษา เมื่อนักศึกษาส่ง line หรือโทรหา ก็ไม่รับ ไม่ตอบ line เมื่อเดินทางมาพบ ก็ไม่สามารถพบได้ หรือพบก็เดินหนี อ้างธุระสำคัญ ติดประชุม ทำให้นักศึกษาไม่มีที่พึ่ง ท้อ และนักศึกษาบางคนทิ้งงานวิจัยไปเลย

19. Input กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้ามาเรียน ป.เอก ต้องมีการระบุกระบวนการคัดเลือกที่ดี และความรู้ ความสามารถของอาจารย์ ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ และมีความสามารถ และประสบการณ์ ในการสอน การคุมวิทยานิพนธ์ ที่เป็นรูปธรรม

20. Process ควรระบุ การตรวจสอบ ประเมินผล คุณภาพ การเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน คุณภาพนักศึกษา คุณภาพอาจารย์

21. Output ควรเสนอกระบวนการวัดผล ประเมินผลบัณฑิตที่จบการศึกษา ที่เป็นรูปธรรมจริงจัง บัณฑิตที่จบการศึกษา ว่ามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีศักยภาพเพียงพอกับระดับปริญญาเอก

22. Environment สภาพแวดล้อม ที่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น โควิด ว่ามีการจัดการเรียนการสอน มีคุณภาพ หรือไม่ เพียงใด

23. Feedback ควรมีการตรวจสอบคุณภาพบัณฑิตที่จบการศึกษา ว่ามีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ เพียงใด เพื่อนำผลกลับมาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การทำวิทยานิพนธ์ ให้มีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. **ด้านบริบทของหลักสูตร** พบว่าการศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะของนักศึกษา เพื่อจะนำไปใช้ในการทำงาน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ลำดับสุดท้าย ซึ่งจะเห็นว่าไม่มีกิจกรรมการศึกษาดูงาน หลักสูตรควรให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา ในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาดูงานของนักศึกษา

2. **ด้านปัจจัยนำเข้า** พบว่า ด้านการสัมมนา ในรายวิชาเลือกที่นักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในระดับมาก แต่การปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งหลักสูตรควรเพิ่มพูนประสบการณ์ ด้านการจัดสัมมนาให้กับนักศึกษาปริญญาเอกด้วย เพื่อเป็นประสบการณ์ทั้งในฐานะผู้ดำเนินการ และผู้เข้าร่วมสัมมนา

3. **ด้านกระบวนการ** พบว่า นักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในระดับมาก แต่การปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งหมายถึงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้ มีระบบที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. **ด้านผลผลิต** พบว่าอยู่ในระดับมาก และ ผลการดำเนินการยังไม่ชัดเจน เนื่องจากเพิ่งมีบัณฑิต จบการศึกษาทั้งหลักสูตร จำนวน 2 คน หลักสูตรจึงควรปรับปรุงระบบ และกระบวนการ ให้สามารถมี จำนวนนักศึกษาจบการศึกษาให้มากขึ้น

5. **ด้านผลกระทบ** พบว่าอยู่ในระดับมาก แต่การจบการศึกษาของนักศึกษา อยู่ลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรยังมีข้อบกพร่อง ที่นักศึกษาไม่สามารถจบการศึกษาได้ตาม เกณฑ์

6. **ด้านประโยชน์** พบว่า ความเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ความสุขในการเรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษายังไม่มีความสุขในการเรียนเท่าที่ควร การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ควรให้ความสำคัญในด้านการสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น

7. **ด้านประสิทธิภาพ** พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่ความสามารถของนักศึกษา บัณฑิต ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการบริหาร การสร้างนวัตกรรมเพื่อการทำงาน อยู่ในลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการหลักสูตร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ยังไม่สามารถสร้างคุณลักษณะของบัณฑิต หรือนักศึกษา ให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ได้เท่าที่ควร

8. **ด้านความทันสมัย** พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่ความภาคภูมิใจในหลักสูตร การจบการศึกษา ตามเกณฑ์อยู่ในลำดับสุดท้าย แสดงว่า นักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความภาคภูมิใจใน หลักสูตร และต้องการให้พัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตจบการศึกษาทันเวลา ตามเกณฑ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านบริบทของหลักสูตร บริบทรายวิชาในหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสูตรได้จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลาง (มคอ.1) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (อว.) และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พุทธศักราช 2558 จึงทำให้การดำเนินงานของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา กุลนาค (2563, 133-143) ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐภูมิ วรรณไพศาล (2562, 123-135) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation: C) พบว่า บริบทแวดล้อมของหลักสูตรมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญภา กุลนาค (2563, 133-143) ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อหลักสูตร ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรหลักสูตร (Input Evaluation : I) ด้านปัจจัยนำเข้า ของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 2. อาจารย์มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ และให้คำแนะนำ / ปรึกษาที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก 3. ด้านเวลาในชั่วโมงเรียน มุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่า อยู่ในระดับมาก 4. มีการศึกษาดูงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก 5. มีระบบความสัมพันธ์ของรุ่นที่เอื้อต่อการเป็นนิติสถาบันเดียวกัน อยู่ในระดับมาก และ 1. มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในกระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตร โดยสร้างแบบสอบถาม ความต้องการของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท ออกไปเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โดยสอบถามความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ในสาขาเดิม พบว่านักศึกษาที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ทั้งนี้จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นำนันต์ เรืองฤทธิ์และคณะ (2564, 113-131) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา ปัญญา (2562, 90-140) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการของหลักสูตรหลักสูตร (Process Evaluation: P) ด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 9. นักศึกษามีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นในการเรียน 6. นักศึกษาที่มีความสามารถในการทำวิจัยขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 10. ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีระดับปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 1. สาขาบริหารฯ มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมความเป็นรุ่นและสถาบัน 5. การวัดผล/

ประเมินผลการเรียน มีความน่าเชื่อถือได้ตามหลักการวัดผล 4. ประเด็นการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาในหลักสูตร และมีการเสริมประสบการณ์ที่ดีทางการบริหารให้อย่างน่าสนใจ 8. นักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์ เมื่อต้องการความช่วยเหลือในเชิงวิชาการ และเชิงการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย 7. กระบวนการให้คำปรึกษาในการวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา มีประสิทธิภาพทำให้นักศึกษาสามารถทำวิจัยได้ประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจในงาน อยู่ในระดับมาก 3. นักศึกษามีอิสระสามารถแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรได้อย่างกว้างขวาง 2. การดำเนินการหลักสูตรมีคณะทำงาน และกระบวนการดำเนินงานเป็นแบบอย่างทางการบริหารองค์กรที่ดี ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระบวนการดำเนินการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีการดำเนินงานภายใต้กฎ ระเบียบ ของบัณฑิตวิทยาลัย ที่กำหนดขึ้นโดยสภามหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการตามกรอบระเบียบที่สร้างขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 อย่างเคร่งครัด จึงทำให้กระบวนการเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไชยโส (2565, 21-37) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการใช้หลักสูตร นิสิตและบัณฑิต ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าอาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมใน ระดับมากถึงมากที่สุด ในทุกประเด็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา ปัญญา (2562, 90-140) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่าผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตรหลักสูตร (Product Evaluation: P) ด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 5. เป็นผู้บริหารที่มีธรรมาภิบาลในการบริหาร 4. สามารถเป็นผู้บริหารที่สามารถสร้างองค์กรแห่งความสุขใน หน่วยงานได้ 3. สามารถค้นคว้า และทำวิจัยขั้นสูงที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้ 2. สามารถเป็นผู้บริหารทางการศึกษาที่ดีและเป็นมืออาชีพได้ 1. บัณฑิตที่จบการศึกษาจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญ ในการบริหาร องค์กร ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดทำหลักสูตร มีการดำเนินงานที่มีมาตรฐาน และการดำเนินงานมีคุณภาพ ทำให้ผลผลิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีบัณฑิตที่จบการศึกษามีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไชยโส (2565, 21-37) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร อาจารย์และคณาจารย์ส่วนใหญ่ เห็นตรงกันว่า บัณฑิตมีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์ เรืองฤทธิ์และคณะ (2564, 113-131) ทำวิจัยเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาผลผลิต ในการพัฒนาการดำเนินการหลักสูตรเพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดี ควรมีการกำกับนักศึกษาให้เรียนสำเร็จ ภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดและติดตามการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์อย่างเคร่งครัด โดยให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ในทุกระยะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด พรหมจ้อย (2561, 252-267) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร

พบว่า จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนถึงปี การศึกษา 2556 มีนักศึกษาที่รับเข้าเรียน จำนวน 142 คน สำเร็จการศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 45.77

5. ด้านผลกระทบของหลักสูตรหลักสูตร (Impact Evaluation: I) ด้านผลกระทบ ของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ 6. มีทักษะในการบริหารองค์กร องค์กรประสิทธิภาพได้ 8. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารได้ และ 5. สามารถนำความรู้ และประสบการณ์จากการทำดุษฎีนิพนธ์ ไปใช้ในการทำงาน และบริหารองค์กร ได้ และอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ดังนี้ 4. สามารถนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในการบริหารตนเอง และองค์กรได้ ได้ 9. มีทักษะในการสื่อสาร และสามารถพัฒนาผู้ร่วมงานได้ 7. เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ และเป็นผู้น้ององค์กรที่ดีได้ 10. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารได้ดี 3. สามารถประยุกต์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ใช้ในการบริหารองค์กร 2. นักศึกษา/บัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ สามารถบริหารองค์กรได้ และ 1. การบริหารหลักสูตรเอื้อต่อการจบการศึกษาของนักศึกษาตามเกณฑ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงทักษะการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ เป็นการเรียนรู้ที่ใฝ่หาความสะดวกสบาย การเรียนด้วยปัญญา ก็จะทำให้ผลผลิตมีคุณภาพลดลง มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงมุ่งมั่นพัฒนาในด้านการประเมินที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาวิชาชีพการบริหาร จึงมีการกำหนดมาตรฐานการสอนซึ่งสะท้อนสิ่งที่ผู้บริหารควรรู้ ควรมี และควรเป็น องค์กรวิชาชีพครูที่เรียกว่าคุรุสภาได้มีการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้สมรรถนะความสามารถในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีการประเมินหลักสูตรเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จึงทำให้หลักสูตรได้รับความเชื่อมั่นว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา ปัญญา (2562, 90-140) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านผลกระทบในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐภูมิ วรรณไพศาล (2562, 123-135) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation: i) พบว่า ผลกระทบของหลักสูตร มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐภูมิ วรรณไพศาล (2562, 123-135) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่า มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

6. ด้านประโยชน์ของหลักสูตรหลักสูตร (Benefit Evaluation: B) ด้านประโยชน์ของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ 1. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กร และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ 2. สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้ผู้ร่วมงานได้ 3. มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และวิชาชีพทางการบริหาร 4.สามารถนำองค์กรสู่ความสำเร็จได้

ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ 5. มีความสุขในการเรียน และมีความภาคภูมิใจในอาชีพผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา เจียรพันธุ์ (2563, 1-13) ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการกำลังคนระดับปริญญาเอกของประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า จากการคำนวณโดยคณะผู้วิจัยเพื่อพยากรณ์ความต้องการกำลังคนที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากในประเทศ จำแนกสาขาวิชาตาม ISCED 2013 ในระยะเวลา 10 ปี ระหว่างปี 2558-2567 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นประเด็นศักยภาพในการผลิตดุขภูิบัณฑิตของสถาบันการอุดมศึกษาไทยในเชิงปริมาณว่ามีการผลิตล้นเกินหรือขาดแคลนหรือเพียงใด จากการวิเคราะห์ ภาพรวมในระยะกลางถึงระยะยาว บุคลากรในระดับปริญญาเอกยังถือได้ว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่จะช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ภายใต้ข้อสมมติฐานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ จึงพบว่า ในอนาคต ประเทศไทยยังมีความต้องการกำลังคนระดับปริญญาเอกอีกมากบ้างน้อยบ้างตามความจำเป็นของสถาบันการอุดมศึกษาในแต่ละ ปี

7. ด้านประสิทธิภาพของหลักสูตร (Efficiency: E) ด้านประสิทธิภาพของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ เรียงจากเผล่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 3. มีการวัดผล ประเมินผล ที่บ่งชี้ความสำเร็จ ของงานทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณได้ 5. มีการกำหนดเกณฑ์ที่บ่งชี้ความสำเร็จของงาน 1. มีความรู้ ความสามารถ ที่จะนำไปบริหารองค์กรประสิทธิภาพได้ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ 2. มีกระบวนการบริหารคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของ ผู้ร่วมงาน และ 4. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารเพื่อการบริหารองค์กรประสิทธิภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ลักษณะของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ได้จัดทำขึ้น ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 นำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา มีนักศึกษาที่จบการศึกษาตามเกณฑ์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา ตรงตามลักษณะของผู้เรียน สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ของคณะครุศาสตร์ รายวิชาในหลักสูตรมีเนื้อหาสาระเพียงพอที่จะช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาในการทุกด้าน มีความพร้อมในการออกไปเป็นนักการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นนักวิชาการคุณภาพในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จอลลี่ (Jolly, 1996, 15) ทำการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรการเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาในมลรัฐแคนซัส (Kansas) โดยศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับทักษะเชิงวิชาการ ความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรการเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา ที่เปิดสอนควรเน้นในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1) การบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา 2) การบริหารทรัพยากรบุคคล 3) ความสัมพันธ์กับชุมชน 4) การบริหารงานบุคคล 5) การบริหารงบประมาณสถานศึกษา และ 6) กฎหมายการศึกษา

8. ด้านความทันสมัยของหลักสูตรหลักสูตร (Modern: M) ด้านความทันสมัยของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระดับมาก จำนวน 8 ข้อ เรียงจากค่ามากไปหาน้อย ตามลำดับ ดังนี้ 1. หลักสูตรมีเป้าหมาย สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาระดับชาติ 6. เนื้อหาวิชา มุ่งให้ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของการเป็นผู้บริหารที่ดี 8. เป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียนทุกวัย 7. กระบวนการเรียนการสอนตอบสนองวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ทุกประเด็น 5. หลักสูตรมุ่งพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารอย่างแท้จริง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา 3. มีความสอดคล้องกับหลักคุณธรรม

จริยธรรมของชาติ 4. การจัดการหลักสูตร ดำเนินการตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อให้ผู้เรียน ผู้สอน มีความสุข 2. เป็นหลักสูตรที่ชุมชน และสังคมต้องการ 9. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้เรียน และผู้สอน 10. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนจบ การศึกษาตามเกณฑ์เวลา และมีความภาคภูมิใจใน หลักสูตร ในอาจารย์ และในสถาบัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสูตรได้มีการประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตร และจาก การดำเนินงานรายวิชา ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ยังมีการทบทวนและการหา แนวทางเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือวางแผนการเรียนการสอน การบูรณาการรายวิชาใน การออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกันของรายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มากขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการก้าวสู่กระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจนมีการพิจารณา กิจกรรม ที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษแก่นักศึกษา โดยเพิ่มภาษาอังกฤษใน เนื้อหาวิชา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ที่ได้มีความ ทันสมัย สามารถนำไปสอบที่สอดคล้องกับเกณฑ์การจบ การศึกษา และการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐภูมิ วรรณไพศาล (2562, 123-135) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีการจัด กระบวนวิชาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดย โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยวิชาแกนที่มี วิชา ทฤษฎี สัมมนา และวิจัย ซึ่งคณะกรรมการ ได้กำหนดปรัชญาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของรายวิชา ที่ สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับความต้องการของ สังคม พันธกิจของ มหาวิทยาลัย วิสัยทัศน์ของคณะ ศึกษา ศาสตร์ และสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ หลักสูตร ได้แก่ นักศึกษา ปัจจุบัน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และคณาจารย์ผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเรื่องความภาคภูมิใจของนักศึกษา และบัณฑิต ที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอน และสถาบันผู้ผลิตบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง หรือมหาวิทยาลัยทั่วไปที่เปิดหลักสูตรนี้ ทั้งภาครัฐ และเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. (2562). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สังคมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *Journal of Education, Mahasarakham University*. 13(2): 139-151.
- น้ามนต์ เรื่องฤทธิ์และคณะ. (2564). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2562). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- พรทิพย์ ไชยโส. (2565). การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. 10(2): 21-37.
- เพ็ญนภา กุลนาคดล. (2563). การวิจัยประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 15(1): 76-87.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2564). บทบาทตามภารกิจอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. 15(2): 13.
- วิทยา เจียรพันธุ์. (2563). ความต้องการกำลังคนระดับปริญญาเอกของประเทศไทย ศึกษาศาสตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ**. 8(3): 1-13.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2561). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers
- Jolly Yokiko, W.L. (1991). *Modern Inorganic Chemistry*. (2 nd ed.). New York: Mc Graw-Hill.
- Stufflebeam, D. L. (1971). *Educational Evaluation and Decision Making* Itasca. Illinois: Peacock.